

Edat (İlgeç)

Bilgenç Yayınları

Edat Nedir?

Tek başına bir anlamı olmayan, cümle içinde sözcük-ler veya söz öbekleri arasında çeşitli anlam ilgisi ku-ran ve cümleye değişik anlamlar katan sözcüklerdir. Başlıca edatlar şunlardır:

gibi, sanki, göre, kadar, için, ile, yalnız, ancak, sade, sadece, tek, bir, üzere, denli, değil, -e doğru, -e karşı, -e karşın, -e rağmen, -e değin, -e dek, -den dolayı, -den başka...

Edat Konu Anlatımı ve Edat Örnekleri

Gibi

- Dev bir testere **gibi** sıradağlar. (**benzerlik**)
- Arabadan indiği **gibi** koştu. (**tezlik**)
- Sami'yle yedi **gibi** buluşacaktık. (**civarında**)
- Herkesin anlayabileceği **gibi** anlat. (**biçimde**)
- Akşam yağmur yağacak **gibi**. (**tahmin, olasılık**)

Sanki

- Sanki** bir hayaletti bulutlar. (**benzerlik**)
- Sanki** bizimle gelecek de! (**inanmama**)
- Hava açacak **sanki**. (**tahmin, olasılık**)

Göre

- Bana **göre** sen haksızsın. (**görecelik**)
- Burası İzmir'e **göre** daha güzel. (**karşılaştırma**)
- Ayağını yorganına **göre** uzat. (**uygunluk**)

Kadar

- Yarına **kadar** ödevimi bitirmeliyim. (**zaman, süre**)
- Parmak **kadar** çocuktun sen. (**benzerlik**)
- Dün yüz **kadar** soru çözdüm. (**yaklaşık**)
- Roman, şiir **kadar** tat vermez bana. (**karşılaştırma**)

- Oraları görmüş **kadar** oldum. (**yaklaşma**)
- Aslan **kadar** kuvvetli bir çocuk. (**derece, ölçü**)

İçin

- Biraz dinlenmek **için** eve gitti. (**amaç**)
- Onun **için** çok çalışkan diyorlar. (**hakkında**)
- Eylül onun **için** hüzün demekti. (**görecelik**)
- Hastalandığım **için** dün geledim. (**neden-sonuç**)
- Hediyeyi annem **için** aldım. (**aitlik**)
- Bu eşyalar **için** kaç para verdin? (**karşılığında**)
- Vatan **için** canımız feda olsun. (**uğruna, yoluna**)
- Birkaç gün **için** Bursa'ya gitmiş. (**süreyle, zaman**)

Üzere

- Akşama gelmek **üzere** gidebilirsin. (**şartıyla**)
- Ders çalışmak **üzere** yurda gitmiş. (**amacıyla**)
- Kararlaştırdığımız **üzere** çalışırız. (**şekilde, tarzda**)
- Güneş batmak **üzere**. (**zaman, yakın**)

Doğru

- İhtiyar, şu tarafa **doğru** gitti. (**yön**)
- Sabaha **doğru** yağmur başladı. (**zaman**)

Karşı

- Rüzgara **karşı** yürüyorduk. (**yön**)
- Babam sabaha **karşı** gelecek. (**zaman**)

-den başka

- Senden **başka** herkes pikniğe geldi. (**dışında**)

Edat (İlgeç)

Bilgenç Yayınları

İle (-le, -la)

Yerine “ve” getirilemiyorsa ilgeç, getirilebiliyorsa bağlaç olur.

- Yarın gemiyle gidecekler. (**araç**)
- Tavanı fırçayla boyadı. (**gereç**)
- Körle yatan şaşı kalkar. (**birliktelik**)
- Araba hızla uzaklaştı. (**durum**)
- Köprü şiddetli yağmurla yıkıldı. (**etkisiyle**)
- Evlerin yıkılmasıyla yollar kapandı. (**neden-sonuç**)

Yalnız

Yerine, “sade, sadece, tek, bir” sözcükleri getirilebiliyorsa edat olur. Bunun yanında “sade, sadece, tek, bir” sözcükleri “yalnız” anlamında kullanıldığında da edat olur.

- Ben bu dünyada **yalnız** seni sevdim. (**sadece**)
- **Yalnız** benim için bak yeşil yeşil. (**sadece**)
- Sen **sade** beni dinle. (**yalnız**)
- Ben **sadece** konuşmak istemiştim. (**yalnız**)
- Doğum gününe **bir** sen gelmemiştin. (**yalnız**)
- **Tek** sen misin ayrılan? (**yalnız**)
- Eğer “yalnız” sözcüğü yerine “ama” getirilebiliyorsa bağlaç olur. Örneğin: Seni dün çok aradım; **yalnız**sana ulaşamadım. (**yalnız = ama**) (**bağlaç**)

Ancak

“Sadece, olsa olsa, en çok” anlamlarında kullanıldığında edat olur. Yerine “fakat” getirilebiliyorsa bağlaç olur.

- Bu soruyu **ancak** öğretmen çözebilir. (**sadece**)
- Bu eski ev **ancak** on beş milyar eder. (**en çok**)

- Çok çalışmıştı; ancak kazanamadı. (**ancak = fakat**) (**bağlaç**)

Rağmen, Karşın, Denli, Değil, Dolayı

- Uyardımama rağmen yavaşlamadı. (**tersine olarak**)
- Servetine karşın mütevazı yaşardı. (**tersine olarak**)
- Dönünceye değin buradan ayrılma. (**zaman**)
- Tatilde, sabahlara dek uyumadık. (**zaman**)
- Bu denli üzüleceğini bilmiyordum. (**derece**)
- Hava çok soğuk değil. (**olumsuzluk**)
- Kardan dolayı okullar tatil edildi. (**neden-sonuç**)